

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Logika: systémový rámec rozvoje oboru v ČR a koncepce logických propedeutik pro mezioborová studia (reg. č. CZ.1.07/2.2.00/28.0216, OPVK)

JUDr. Tomáš Sobek, Ph.D.

Katedra právní teorie, Právnická fakulta MU v Brně

Seminář č. V – Právní principy, teleologie a teorie mezer

I. Přečtěte si nález Ústavního soudu ze dne 12. 10. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94 (text rozsudku viz učební materiály) a přemýšlejte o následujících problémech:

- 1) O jaký právní institut „jednoduchého práva“ se v dané věci jednalo?
- 2) O jakou formu posuzování ústavnosti šlo?
- 3) Jaká základní práva či svobody byla ÚS shledána v kolizi?
- 4) Jak vymezil ÚS test proporcionality ?
- 5) Pokuste se vymezit ratio decidendi nálezu.
- 6) Jaký je Váš názor na shledanou neústavnost předmětné právní úpravy ? Svůj názor odůvodněte.
- 7) Bylo by možné v daném případě nahradit test proporcionality jinými výkladovými nástroji?

II. Otázky k judikátu č. II. (Pl.ÚS 36/01 ze dne 25.06.2002, odměna správce konkursní podstaty)

- 1) Definujte dva stěžejní právní problémy případu.
- 2) Vyhledejte v odůvodnění argumenty per analogiam. Byly podle Vašeho názoru naplněny podmínky pro jejich užití (ceteris paribus, tj. obdobnost věcí)?
- 3) Jak ÚS definoval nepravou mezeru v zákoně a jaké metody pro její vyplnění připouští?
- 4) Jak ÚS vymezil odpovědnost zákonodárce za „opomenutí“?
- 5) Zvolil ÚS subjektivní, či objektivní pojetí teleologie pro odůvodnění právního závěru o protiústavnosti posuzovaného ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání?

- 6) Jakou úlohu sehrál v odůvodnění teleologický argument reductionis ad absurdum?
- 7) Najděte v odůvodnění další argumenty, o něž je tento teleologický úsudek opřen.

Doporučená literatura:

Wintr, J. Metody a zásady interpretace práva. Praha: Auditorium, 2013.

Teorie argumentace 5:

Předkládáme argumenty, abychom určitý názor zdůvodnili jako názor, který je správný, tedy jako názor, který bychom *měli* akceptovat (normativnost). Hodnocení argumentů pak stojí na tom, jestli je rozumné, abych přijal nějaký názor na základě důvodů, které byly na jeho podporu předloženy, resp. abych nějaký názor odmítnul na základě důvodů, které byly předloženy k jeho zpochybnění. Tuto otázku můžeme rozdělit na další dvě otázky. Jednak se ptáme, zda jsou předložené důvody samy o sobě přijatelné. A také se ptáme, zda tyto důvody skutečně podporují (případně vyvracejí) prezentovaný názor. Argument můžeme předběžně chápat jako určitou sekvenci, kde něco (premisy) vystupuje jako dobrý důvod pro akceptaci něčeho dalšího (závěr).

Všimněme si ale, že vyjádření „vystupuje jako dobrý důvod“ je dvojznačné. Můžeme tomu rozumět tak, že premisy společně opravdu tvoří dobrý důvod pro akceptaci závěru. Ale lze tomu rozumět i tak, že premisy jsou prezentovány jako dobrý důvod pro akceptaci závěru. Premisy údajně poskytují rozumný důvod pro přijetí závěru, ale jestli skutečně jsou takovým rozumným důvodem, zůstává jako otevřená otázka. Na této dvojznačnosti ovšem není nic podivného. Vždyť už samotný termín „argument“ se v běžné komunikaci používá takto dvojznačně. Někdy určitý argument hodnotíme (odmítáme) jako špatný argument. Je to špatný argument, nicméně je to argument. Předpokládáme tedy, že argumenty mohou být dobré nebo špatné. Ale někdy registrujeme chybu v argumentaci a namítáme, že tohle přece není žádný argument. V takovém případě předpokládáme, že špatné argumenty jsou jenom zdánlivé argumenty. Argument někdy chápeme jako pokus někoho o něčem racionálně přesvědčit. Přitom jedna věc je úspěšnost v tom, jestli někoho přesvědčíme (přesvědčivost), druhá věc je pak úspěšnost v tom, jestli ho přesvědčíme racionálním způsobem (rozumnost). I hloupý argument může někoho rétoricky přesvědčit.